

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN
HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:3

Onder redactie van Prof. Dr V. Hepp, Dr K. Schilder, Dr C. Tazelaar en Prof. Dr J. Waterink

Medewerkers: Dr H. A. van Andel, Solo; Dr R. E. van Arkel, Utrecht; Dr Henry Beets, Grand Rapids; Dr C. Bouma, 's-Gravenhage; Dr K. Fernhout, Vriesland; Prof. Dr F. W. Groshede, Amsterdam; Prof. Dr T. Hoekstra, Kampen; Dr G. Keizer, De Steeg; Dr B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr C. Lindeboom, Amsterdam; Dr S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr D. Postma, Burgersdorp (Zuid-Afrika); Dr A. Ringnalda, Soerabaja; Dr J. C. Rullmann, Amsterdam; Dr J. de Vries, Tilburg; Dr J. D. Wielinga, Franeker; Mr J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Adres der Redactie:
Prof. Dr V. HEPP, Van Broestraat 14, Amsterdam.

Drukkers-uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes.
Tel. No. 58 — Postrekening No. 38000.

Abonnement: f1.25 per drie maanden bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f2.50 en voor Ned.-Indië f6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f0.15

INHOUD: Hoofdartikel: Wereldgelijkvormigheid. V. (Slot). — Uit de Schrift: Reformatie zonder tolerantie. (Gen. 35:29). — Kerkelijk Leven: De werkwijze onzer Synodes. IV. (Cijfers contra mythe, Dankstond voor het gewas. — Literatuur en Kunst: De nieuwe Reinaertbewerking. — Populair Wetensch. Schetsen: Iets over den „angst“ bij Christus. — Uit de Buitenlandsche Kerken: Personeelen. — Persoonlijk. — Boekbespreking. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

WERELDGELIJKVORMIGHEID.

V. (Slot)

Er is bij de aanwijzing van wat in onzen tijd het kwaad der wereldgelijkvormigheid bevordert ook te herinneren aan het veel voorkomend euvel der synthese. Dit openbaart zich niet alleen op het gebied van de leer, doch ook op dat der levensgeleiding.

Tal van verkeerde praktijken zijn het gevolg daarvan, dat men uitging van de vraag: hoe ver kan ik gaan, hoe ver kan ik de wereld tegemoet komen, zonder zelf al te veel gevaar te lopen? De scherpe kanten van de tegenstelling tusschen kerk en wereld, geloof en ongeloof werden zoo afgeslepen en dat leidde er al spoedig toe, dat het leven in het teken van het compromis kwam te staan. 't Werd schikken en plooiën, geven en nemen ten koste van eigen geestelijken welstand en van dien van zijn gezin. En zoo vertoont men dan het tragisch verschijnsel van het twee heeren willen dienen en Jezus' woord wordt iedereen dag bevestigd, dat dit nimmer mogelijk is. Hier is de verleiding van den vorst der duisternis, die, als hij den mensch niet rechtstreeks geheel in zijn macht kan krijgen, het er op toelegt langs dien omweg de zielen te verdueren.

Er is onlangs — indien althans de krantenverslagen juist zijn — door een onzer predikanten een goed woord gezegd ten gunste van het compromis. Echter werd de indruk gevestigd, dat dit woord meer verstaan werd als een zekere berusting in het feit, dat het leven en de werken van den Christen in de wereld niet anders dan zondig en gebrekkig kunnen zijn. Het is ook niet in te zien, op welke wijze het compromis in den gebruikelijken zin zou kunnen en mogen worden verdedigd. Er mag toch nimmer heil gezocht in schipperen en in het aangaan van een soort geheim verdrag met de wereld. De Heere vraagt den ganschen mensch en geheel zijn leven. Zoodra iemands leven den plooi gekregen heeft van: „mag dit nog“ en „kan ik dat nog doen“, dan is dat een verdacht symptoom en is al spoedig een bepaald geestelijk ziektebeeld te onderkennen.

Het lijkt me niet aanbevelenswaardig de onderscheiding van rekkelijken en preciesen spoedig te gebruiken, maar wel moet worden erkend, dat in de meeste gevallen rekkelijkheid op gevaarlijke paden voert. En in onze dagen, waarin wij als Christenen rust genieten, terwijl veel lichtzinnigheid en losbandigheid, veel anarchie op allerlei terrein openbaar komen, is het gevaar veel grooter, dat wij te rekkelijk dan te precies zijn.

Het waarachtig discipelschap van Christus is onbestaanbaar zonder verloochening van eigen begeerlijkheden. Voor een betuiging als in het Evangelie daarvan een voorbeeld gegeven wordt: Heere,

ik zal u volgen, doch laat mij eerst.... of doch laat mij ook.... is er bij waarachtig Christendom nooit plaats.

Wij moeten meer uit de waarheid leven en voor die waarheid ook anderzins aandacht vragen, dat de geloovigen meerdere dingen hebben prijs te geven om zichzelf onbesmet te bewaren van de wereld. Vooral ook aan onze jeugd moet dat worden voorgehouden. Schouwburg en bioscoop b.v. trekken velen. Nu kunnen wij moeilijk de stelling voor onze rekening nemen, dat zij op zichzelf ongeoorloofde instellingen zijn, maar zij zijn zoo geheel in de macht van de wereld gekomen, dat een Christen, die ernst maakt met zijn leven en zijn verhouding tot God, m.i. daar niet heen kan en daar niet heen mag gaan.

Misschien zullen sommigen dat een offer noemen. Deze kwalificatie is alleen dan rechtmatig, wanneer wij om Jezus' wil iets prijsgeven, dat als zoodanig niet zondig is en waarop ook de wereld haar stempel niet heeft gezet. Waar dit laatste ten opzichte van bovengenoemde punten echter wél het geval is, kan zulke onthouding niet bezien worden onder het aspect van het offer.

Maar gesteld, dat iemand het toch zoo aanvoelt, dan zij er aan herinnerd, dat het dan toch maar een klein offer is. Wanneer men nooit groter offer om Jezus' wil heeft te brengen, dan is het toch maar heel weinig. Dan zijn er wel andere tijden geweest, waarin het geloof heel wat zwaarder offers vroeg. Ik denk aan de verbeurdverklaring van geld en goed en zelfs aan het offer van het leven, waarmede men zijn geloof bezegelen moest. Wie kleine „offers“ als de genoemde niet eens voor den Heiland over heeft, dien mag wel de vraag gesteld, hoe het met zijn liefde tot Christus staat. Want de liefde acht een offer niet spoedig zwaar.

We noemden de jeugd. Voor haar mag wel bijzondere aandacht gevraagd. In het algemeen gesproken hebben onze jonge menschen ten aanzien van het gevaar der wereldgelijkvormigheid zwaarsten strijd. Hun hart is bijzonder ontvankelijk voor tal van verlokkingen der wereld en hun leven past zich spoedig bij haar vormen aan. Zij missen de ervaring der ouden, waardoor dezen de gevaren, die dreigen, in den regel eerder onderkennen. De jeugd heeft altijd iets overmoedigs en dat speelt haar parten ook bij het bepalen van den afstand, die tegenover de wereld dient te worden in acht genomen. Trouwens, de wereld heeft het ook 't meest op de jeugd gemunt.

Aan de kerk mag daarom de herderlijke zorg voor de lammeren der kudde wel bijzonder worden aanbevolen. Niet, dat ik het pleit wil voeren voor het onder ons al bijna weer vergeten instituut der jeugddouderlingen. De praktijk heeft de ontwikkeling daarvan niet bevorderd. Slechts in zeer spaarzame uitzonderingsgevallen heeft het de winst gebracht, welke men zich bij het opkomen van de idee van het jeugddouderlingschap daarvan voorstelde.

Dat neemt echter niet weg, dat de kerk aan haar jeugd wel bijzondere aandacht heeft te besteden. Vooral uit haar moet de kerk des Heeren gebouwd worden. Zal deze ook in de toekomst getrouw zijn, het haar van God toevertrouwde pand bewaren en zich niet oplossen in de wereld, dan mag nu de jeugd niet verwaarloosd worden.

De zorg, die daartoe vereischt is, moet zich allereerst over de gezinnen uitstrekken. Een goed georganiseerd Gereformeerd verenigingsleven van onze jongens en meisjes is goed en volstrekt onmisbaar en dat heeft de kerk met alle kracht te bevorderen, doch nimmer worde daarbij de hand aan het gezin veronachtzaamd. Wanneer wij met het oog op de jeugd niet allereerst de gezinnen benaderen, maar al onze zorg aanstonds aantrekken op haar verenigingsleven, dan zou daarin ook een symptoom van wereldgelijkvormigheid te onderkennen zijn. Immers de jeugd beschouwen en behandelen los van het gezin, dat is het specifieke schema, de echte trant van de wereld.

Hier moet ook iets gezegd worden van het gemengde huwelijk. Dat is een der breedste poorten, waardoor de gevaren der wereldgelijkvormigheid onze kerken binnenstroomen. De Christelijke levenswijze daalt er o zoo spoedig door, het kerkelijk besef wordt er van den aanvang af door ondermijnd en de uit zulk een huwelijk voortkomende kinderen missen in de opvoeding, welke hun gegeven wordt, de zoo broodnodige eenheid en vastheid. Zulke kinderen groeien in den regel in de levensvormen der wereld al spoedig in.

Het gevaar van het gemengde huwelijk dreigt in onzen tijd heel sterk. De cijfers, die onlangs voor de burgerlijke gemeente 's-Gravenhage gepubliceerd zijn, zijn ontstellend. Daaruit bleek, dat in 1928 precies evenveel huwelijken werden gesloten, waarbij beide partijen Gereformeerd waren als zulke, waarbij slechts één der partijen Gereformeerd was. Van elke drie Gereformeerden, die huwden, ging er dus één een gemengd huwelijk aan. Nu zullen onder hen, die zich voor Gereformeerd hebben uitgegeven, waarschijnlijk wel enkelen zijn, voor wie Gereformeerd en Protestant synoniem zijn, maar ook, wanneer hiermede bij de beoordeeling rekening gehouden wordt, is de toestand toch onrustbarend. We zijn daardoor te meer opgeschrikt, omdat de cijfers der kerkelijke statistiek een veel gunstiger beeld vertoonden. Van de 40 huwelijken, die in de Geref. Kerk van 's-Gravenhage-West kerkelijk bevestigd werden, waren er slechts 5 gemengd. In 's-Gravenhage-Oost waren er van de eveneens 40 kerkelijk bevestigde huwelijken 6 gemengd¹⁾. Uit de vergelijking van de kerkelijke en gemeentelijke statistieken kan dus afgeleid worden, dat een zeer groot aantal gemengde huwelijken moeten gesloten zijn, — waarvan een der partijen Gereformeerd was — die kerkelijk niet bevestigd werden of althans niet in de Geref. Kerk werden ingezegend.

Het is duidelijk, dat hier voor de kerk een ernstige taak ligt. Er moge meer worden toegezien, dat tegen het gemengde huwelijk vooral tijdig gewaarschuwd wordt en niet pas, als het reeds geheel of zoo goed als geheel te laat is. Niet alleen in de prediking en op de catechisatie moet tegen dit kwaad gewaarschuwd worden, maar ook bij het huisbezoek in de gezinnen, waar opgroeiende kinderen zijn. Een ambtsdrager neme ook eens bij een zich voordoende gunstige gelegenheid een jongen of meisje apart, door wie(n) het gevaarlijke pad, dat tot zulk een huwelijk leidt, niet vermeden wordt.

Een ander gevaar, waartegen vooral de jeugd moet gewaarschuwd worden, wordt gevormd door de excessen van de sport en door de beoefening daarvan op den Zondag. Het is mijn vaste over-

van den Ker-
om een een
nden aan een

ERK.

to Groningen,
re te Zierikzee.
thumus Meijer
de Voogd te

J. Th. Meijer
chorst den Berg.

g te Grijskerk.
teint.
te Barneveld.
gen.

er.
burg, hulpe te

enicate, cand. te
rum.

te Amsterdam.

eden.

Charlois (R'dam).

rendrecht.
lling.

14 en 15.
18 en 19a.
29 en 30.

2:11.
9.

VERWARMING
TERVOORZIENING
DER MEIJ
HARTSTRAAT 12
FOON 25818
STERDAM

nt nu uw WOLLEN
TEERDE DEKENS BU
J. DISTEL
febr.v.Wermeskerken
d 14 - AMSTERDAM.
efoon 52936.

s van vertrouwen
itgevers van dit blad
aar:

VAN DE GERE.
IN NEDERLAND.

abietische naamlijst.
as-indeeling in op
angegeven. Formaat
M. Prijs 35 cents.
zending na ontvangst
het bedrag.

ORMATIE" lezen
n geurig pijpje tabak

Ben Pijp
N GENOT

WIRTZ Cz.

PT OVERZICHT
RKGESCHIEDENIS.

IFDE DRUK
ijs 40 cts.

AN & LE COINTRE
Goes

tuiging, dat aan de sport, die zooveel jonge menschen bijna geheel in beslag neemt, door ons meer aandacht moet worden gewijd. 't Gaat niet aan hiervan thans veel te zeggen, maar wel wil ik verklaren, dat ik hoe langer hoe meer tot de gedachte neig, dat wij een eigen Christelijke sportbeweging te bevorderen hebben, die den Zondag eerbiedigt en voor excessen zich wacht.

Ook ten opzichte van de Christelijke sociale aktie worde hier volstaan met een enkele herinnering daaraan.

Wanneer wij spreken van de gevaren der wereldgelijkvormigheid, die het moderne leven eigen zijn, dan mag het sociale terrein zeker niet vergeten worden. Daarom moet rusteloos vermaand, dat onze menschen niet thuis hooren in een moderne of z.g. neutrale organisatie en ook, dat zij in onzen tijd niet ongeorganiseerd kunnen blijven, maar zich zeer bepaald Christelijk te organiseren hebben.

Zoo is er velerlei, dat de toegewijde belangstelling en waakzaamheid onzer kerken vraagt. En nog is niet alles genoemd. Ik had ook kunnen wijzen op onchristelijke lektuur als een kwaad, dat bij jongeren en volwassenen de wereldgelijkvormigheid sterk in de hand werkt. Ik mocht mij echter van de taak ontslagen rekenen daarop nader in te gaan, omdat in dit blad daaromtrent wekelijks zulke goede leiding gegeven wordt.

Er worde hier ten slotte volstaan met te herinneren aan de roeping der geloovigen om in het midden der wereld gesierd te zijn met de speciaal Christelijke deugden van geloof, hoop en liefde. Wanneer die weer mogen opbloeien in de kerk des Heeren, dan heeft zij daarin een krachtig verweermiddel tegen het gevaar der wereldgelijkvormigheid. Wij denken hier aan de schoone bladzijden, welke Dr Kuyper in het tweede deel van zijn werk „Pro Rege” aan deze Christelijke deugden gewijd heeft.

Wanneer wij sterk staan in het geloof, dan betrekken wij geheel ons leven en geheel onze levensopenbaring op Christus. Wij gaan dan meer ernst maken met de waarheid, dat al wat uit het geloof niet is, zonde is. Zoo is de hoofdvraag voor ons niet meer: wat mag ik nog doen en hoe ver kan ik nog gaan? Maar 't gaat dan hierom: wat is mijn roeping en hoe kom ik het meest als Christen uit in de wereld, waarin ik een plaats ontvang? De aandacht wordt daarmede in de goede richting verplaatst. Het bewust doorleefde geloof heeft een sterk agressieve kracht. We moeten ons niet uitsluitend tot een verdedigende houding laten dwingen. Dat maakt onze positie in het persoonlijk leven en in dat van gezin en kerk altijd zwak. Ook in het geestelijke geldt trouwens, dat de aanval een der beste verdedigingsmiddelen is. Het levend geloof in Christus dringt er toe en geeft er ons de kracht toe. Want dit is de overwinning, die de wereld overwint, n.l. ons geloof.

Dit geloof gaat altijd van de liefde vergezeld. Ook haar hebben wij bijzonder noodig te midden der gevaren van de wereldgelijkvormigheid. Het is de Christelijke liefde tot Jezus en om Zijnentwil tot de broeders (1 Kor. 13). Deze liefde is wederliefde. Omdat de Heere Jezus Christus ons heeft liefgehad, daarom hebben wij Hem lief. Hij is de Gekruisigde. Die het zwaarste offer voor ons bracht. De dankbaarheid daarvoor is een der krachtigst werkende geestelijke motieven om ons vrij te houden van de besmetting der wereld. Heeft Hij Zich niet voor ons in den dood gegeven en Zich niet door het zwaarste lijden heen een eigen, afgezonderd volk vergaderd? Daarom moet de liefde ons dringen ter wille van Hem, Die, in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn en Zichzelven niettemin vernietigde, onze booze begeerlijkheden te verzaken en ons niet te begeven op de gevaarlijke wegen der wereldgelijkvormigheid.

Die Christelijke liefde is het ook, welke ons meer bewegen moet te voorkomen, dat ons optreden in de wereld een aanstoot wordt voor degenen, die zwak zijn. (1 Kor. 8). Het kan zijn, dat wij in een bepaalde handelwijze geen zonde en geen gevaar zien en die dan ook voor God meenen te kunnen verantwoorden. De broederlijke liefde doe ze ons echter nalaten, wanneer ons voorbeeld anderen tot dingen zou verleiden, die voor hun geweten zonde zijn. Want „gijlieden alzoo tegen de broeders zondigende en hun zwak geweten kwetsende, zondigt tegen Christus” (vs. 12).

En eindelijk sta ons leven meer in het teeken der Christelijke hoop. Hiermede noemen wij ook iets, ten opzichte waarvan wij veel te kort komen. Over het algemeen vergeten wij te veel, dat wij pelgrims op aarde zijn. 't Schort ons te vaak aan het bewustzijn, dat we hier geen blijvende stad hebben. Wat blijkt uit onze gesprekken — om die eens met nadruk te noemen — weinig, dat wij ons burgerschap in den hemel hebben!

We zijn op reis. Op reis naar de eeuwigheid. Als geloovigen zijn we onder weg naar het Jeruzalem, dat boven is. Daaraan moeten wij meer gedachtig zijn.

Wanneer de gemeente van Christus haar pelgrimschap vergeet en verwaarloost, dan is zij weg. Dan heeft ze haar bestaansreden verbeurd en verloren, dan heeft ze geen toekomst meer.

Laten we daarom weer pelgrims willen zijn, die iets van het ware heimwee kennen naar het hemelsche vaderland. Worde daardoor heel ons leven ten goede beïnvloed.

Tersteegen's opwekking zal altijd aktueel blijven: nog slechts wat meerder moed, wat rustiger en blijer, van aardse banden vrijer, gestreefd naar 't eeuwig goed.

Het probleem, waarvoor wij ons geplaatst zien bij de verhouding van den Christen en de wereld, zal in deze bedeeling nimmer een volledige praktische oplossing vinden. De spanning blijft.

Geve God ons veel gebed om bewaring en om de leiding des Geestes, opdat wij in geloof, hoop en liefde in het midden der wereld uitkomen als Zijn geheiligd volk.

Zeker, dan moeten wij ons wel eens wat onzeggen. Dan moeten wij aan de jeugd wel eens wat onthouden. Dan kunnen wij niet altijd meedoen. Pelgrims kunnen nu eenmaal niet alles medenemen en hebben ook geen tijd om aan alles deel te nemen. Als het goed is, deert hen dat ook niet. Want zij hebben het betere. En zij verwachten het beste.

J. HOEK.

¹⁾ De cijfers van kerkelijk Scheveningen en Loosduinen, die burgerlijk tot 's Gravenhage behooren, staan mij niet ten dienste.

UIT DE SCHRIFT

Reformatie zonder tolerantie.

Doet de vreemde goden weg.
Gen. 35:2.

(31 Oct.)

Als er ooit een tijd is geweest, waarin het woord van den Heiland: „waakt en bidt opdat gij niet in verzoeking valt”, bijzondere beteekenis heeft gekregen, dan is het wel in den tijd waarin wij thans leven.

Het wereldsche leven zinkt in menig land tot dieper niveau; het beweegt zich in de richting van verdwazing of van verwildering.

De mensch zonder God versmaadt hooghartig de eenige wijsheid, die van boven is.

Evenmin zoekt hij de gerechtigheid Gods, die alleen de rechte ordening, samenbinding, vrede en welvaart zou kunnen geven.

Men hoort met den moed der wanhoop op betere toestanden, maar met den Heere wil men niet rekenen, onder Zijn Woord niet buigen, Zijn wet niet gehoorzamen; men roept luide: wij zullen het zonder God wel redden; wij zelf zijn de schepers der toekomst. De wereld is wat wij er van maken. Wij zijn de ware reformatoren, niet maar van een verbasterde Kerk, maar van een desolate wereld.

Daarom zal onze glorie groeien hoog boven die van Luther of Calvijn uit, die hun daadkracht alleen in een kleinen cirkel toonden.

Zij hebben maar één kamer in het groote wereldhuis gereinigd. Wij reinigen heel het gebouw. De hervorming der wereld — dat is ons ideaal.

Deernis vervult ons bij een blik op het woelen en werken dezer nietige menschen, die een Babelstoren bouwen — ach zoo klein en zoo laag! De groote God van den hemel komt straks neder, belacht hun raad, verdeelt hun spraak; hun naam en roem vergaat. Vergeefs op bouwen toegelegd, zoo God Zijn hulp aan 't werk ontzegt.

Reformatie, maar met tolerantie.
Verdraagzaamheid tegenover de zonde.

En wat is bij dit alles het meest bedroevende? Dat er zijn, die zich belijders van dezen levenden God noemen, discipelen van Christus, geroepen om mee te helpen aan den opbouw van den tempel der Christus-gemeente, maar die dezen

tempel den rug toekeeren, en steenen aandragen voor den hernieuwden Babelstoren van het ongeloof, tichelen branden voor de schatsteden der haters Gods.

Wanneer maken we ons aan die zonde schuldig? Als wij in het openbaar of in het verborgen ons buigen voor de goden dezer eeuw.

Als we met ons hart of ons leven, of met allebei — de belijdenis verzaken of verloochenen, die onze mond spreekt.

Als we de vastigheid van het Woord des Heeren loslaten, en ons gebroekene bakken uithouwen, die geen water kunnen bevatten.

Als we niet voortdurend bidden om de kracht en leiding des H. Geestes, om de waarheid lief te hebben en den langen te haten, en in waarachtige bekeering en heiligmaking des levens vruchten te dragen tot Gods eer.

Als we niet voorzichtig wandelen in de vreeze Gods.

Als we de wijsheid der menschen vermengen met de ware wijsheid, die van boven is.

Als we niet trouw zijn in het benaastigen, niet vast in het vertrouwen, niet warm en bezielend in ons persoonlijk geestelijk leven en in ons gebed; niet vurig in de hoop en in de liefde.

Als we onze roeping en verkiezing niet vastmaken en onze heiligmaking niet voleindigen in de vreeze Gods.

En zegt dan zelf, past niet veelszins de droeve klacht, dat het fijne goud zoo verdonkerd is? Wordt de zonde niet al te zeer getolereerd?

Doch doloeren daarover is nog geen reformatie.

Wij moeten de vreemde goden wegdoen.

Toen Jacob Beth-el weer naderde, begon zijn conscientie te spreken. Hij had de vreemde goden maar al te lang in zijn huis en familie geduld. Nu werden, bij het terugkomen naar de heilige plaatsen van vroeger, oude herinneringen in zijn ziel wakker. De zelfaanklachten werden gehoord. Maar daar bleef het niet bij.

Het kwam tot daden, tot reformatie en geestelijke vrijmaking.

Zoo moet het bij ons óók zijn.

Inleven in de historie der Kerk, terugzien op de verlossingen, die God oudtijds wrocht, mag nooit bij ons eindigen in vagen weemoed over vroegere, nu verloren heerlijkheid, of in droef, maar ijdel geklag over de toestanden van thans.

Neen, bij het telkens weer terugkomen tot Beth-el, ook langs de wegen der historie — moeten niet maar enkele heete tranen op de vreemde godenbeelden vallen, maar in Gods kracht moet het tot daden komen, en het energieke bevel klinken: doet weg de vreemde goden!

Reformatie zonder tolerantie!

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN

De werkwijze onzer Synodes.

IV.

Reeds wezen we door onze beschouwingen over de Acta aan, in welke richting verbetering van de werkwijze onzer Synodes allereerst is te zoeken.

In de wijze van rapporteeren zit veel om-slaghtigs.

Daarbij hebben we niet op het oog de groote rapporten, welke door de Deputaten, op een vorige Synode benoemd, over gewichtige kwesties als de gronden voor echtscheiding, vrouwenkiesrecht in de kerk, herziening der liturgie enz. worden uitgebracht.

Het zou niet goed zijn daarbij op bekorting aan te dringen.

Daarin is in den regel veel studie-materiaal verwerkt, dat voor latere geslachten zijn beteekenis behoudt.

Men kan het niet anders dan loven, dat deze Deputaten zich van hun opdracht zoo grondig kwijten.

Waarop we dan ook inzonderheid doelen is op de rapporten, welke op de Synode zelf worden opgesteld.

Daaronder vallen vooreerst de rapporten over de rapporten.

Om dit met een voorbeeld te verduidelijken sloegen we de Acta van de Synode van Groningen (1927) op.

Het livige boekdeel viel juist open op blz. 201 van de Bijlagen.

Wij mogen zeker wel verzoeken de rapporterende commissie, welke hierbij betrokken is, zich van onze opmerkingen persoonlijk niets aan te trekken.

Zij volgde slechts de gewoonte.

Haar treft dan ook geenerlei verwijt.

Maar wij moeten ons óf van elke illustratie onthouden — en dat zou ons betoog erg abstrakt maken — óf we moeten er een rapport uitkiezen.

Dat we het hare hebben gekozen, is, gelijk we boven deden zien, geheel onwillekeurig.

De l
te zij
Het
nen o
Op
de dep
langen
gevolg
van d
kampe
satie
Op
woord
uitbre
W
Zij
twee
Zij
Deput
Slee
Deput
Ove
putate
Daar
bodig
Indi
ten w
drukt
node
Synod
den, i
onnoo
Iede
porten
Nu
eens d
voorle
Ma
Men
als va
We
De
port i
pres
Dan
in de
gewog
De
pen, r
War
Voo
ter S
En
Indi
eenvo
putate
leggen
maakt
de pl
lijke
Bed
van r
geen
kome
tijd k
En
Wat
toepas
De
nen
kerker
We
we
schatt
Daa
bij le
onden
Anc
En
den a
gen, c
afgeve
Nu
wij s
het ra
De
Synod
De
door
En
is, ve
lijk v
Mar
Bij
in de
En
deel i
Dar
onze
Wij
verze
De
Zij
ling
Tot
een d
ling,
zal z
Ind